

nederland Studenten uit Curaçao

Terugkeren komt er vaak niet van

Elk jaar vliegen een paar honderd Curaçaose jongeren naar Nederland om te studeren. Het eiland ziet ze na een paar jaar studie het liefst terugkeren, maar dat gebeurt lang niet altijd.

Jeannette van Ditzhuijzen

Bijna 8000 kilometer scheiden de ouders op Curaçao van hun kinderen in Nederland. En dus moeten de ruim vierhonderd studenten die dit jaar zijn aangekomen zelf zorgen voor een kamer, huisarts, ziektekostenverzekering, bankrekening, inschrijving bij de gemeente en andere praktische zaken.

Curaçao heeft wel een universiteit met hogere beroeps- en wetenschappelijke opleidingen (zoals bouwkunde, Antilliaans recht, leraaropleiding), maar voor de meeste hogere opleidingen zijn Curaçaoënaars afhankelijk van het buitenland, lees: Nederland. Dat geldt ook voor de vijf andere Antilliaanse eilanden.

De taal blijkt een groot struikelblok. Op Curaçao spreken de meesten immers Papiamentu. Weliswaar is de voertaal op school officieel Nederlands, maar daarmee wordt regelmatig de hand gelicht. Ook de cultuurschok is vaak groot. Zo moet je in Nederland voor alles een afspraak maken en op tijd zijn. Maar misschien zijn Curaçaoënaars nog het meest geschokt dat Nederlanders zo weinig over hun eiland weten, terwijl zij zelf redelijk op de hoogte zijn van het reilen en zeilen in Nederland, zeggen de studenten.

Wie naar Nederland komt via de Stichting Studiefinanciering Curaçao (SSC, vergelijkbaar met Duo) kan rekenen op begeleiding en een mentor. SSC heeft ook kamers ter beschikking en helpt met het aanvragen van de Nederlandse studiefinanciering. Daarnaast verstrekt de stichting een kleine studiebeurs, die deels moet worden terugbetaald. Dit jaar vertrokken 228 studenten via SSC; de overigen hadden geen trek in twee studieschulden en kwamen op eigen houtje.

Julio Nahr van SSC Nederland vertelt dat de mentoren meteen de eerste week met de studenten op pad gaan om alle praktische zaken te regelen. "Wij nemen ze veel uit handen en de mentor houdt de eerste twee jaar een oogje in het zeil. We volgen de studieresultaten en geven desgewenst advies."

Is het verblijf in Nederland in het begin wennen, na verloop van tijd willen lang niet alle studenten terug. Toch is dat wat Curaçao het liefst ziet. Nahr en zijn collega's van het SSC doen er alles aan om studenten te stimuleren na hun studie naar het eiland terug te keren. Maar vaak willen ze nog een paar jaar in Nederland blijven om ervaring op te doen, weet Nahr. "Begrijpelijk. Maar als het bevalt, probeert een bedrijf hen vaak met goede arbeidsvoorwaarden te verleiden om in Nederland te blijven. Of ze zijn inmiddels zo geworteld dat terugkeer lastiger wordt."

Daarom probeert SSC Curaçaose jongeren ertoe te bewegen in de eigen regio te gaan studeren, in Colombia, Costa Rica of Amerika. "Dan is de kans groter dat ze terugkeren. Dit jaar hebben honderd studenten gekozen voor een studie in de regio in plaats van Nederland. Dat waren er vorig jaar maar 37."

Christel Ramirez: 'Heimwee komt misschien nog, als het kouder wordt'.

Rachel Morón: 'Nederlanders zijn zo negatief over Curaçao'. FOTO'S NIENKE LAAN

'Ik denk dat er op Curaçao behoefte is aan mijn kennis'

Christel Ramirez (18) gaat biomedische wetenschappen studeren aan de Universiteit van Amsterdam

Ze is er inmiddels aan gewend, maar het viel Christel meteen op dat je in Nederland zoveel moet lopen. "Op Curaçao gebruiken we vaak de auto en de afstanden zijn korter. Je moet hier echt goed schoeisel hebben."

De introductieweek is in Amsterdam nog niet begonnen, dus Christel gebruikt de tijd om Nederland te leren kennen en het contact met haar Curaçaose vrienden te onderhouden. Ze was al in Utrecht en Amsterdam, en wil volgende week naar Arnhem en Nijmegen.

Via SSC nam ze wel deel aan de opvangweek, waar ze tips en voorlichting kreeg en van alles over Nederland leerde.

"Op Curaçao kregen we van SSC al cursussen waar we leerden hoe we met de andere cultuur hier moeten

omgaan. Dat ze hier strenger zijn met te laat komen, bijvoorbeeld. Tot nog toe heb ik dat vooral gemerkt met de bus en de trein, die gaan echt op tijd weg."

Een kamer regelde ze zelf: ze woont met haar zusje in een appartement in Hilversum en gaat biomedische wetenschappen studeren aan de Universiteit van Amsterdam.

"Op Curaçao hebben we enkele laboratoria en een bloedbank en daar maken ze ook gebruik van biomedische wetenschappen. Dus ik denk wel dat er behoefte is aan mensen met mijn opleiding en dat ik terug kan naar Curaçao. Dat is echt zo'n heerlijk eiland. En ik vind het ook goed om mijn kennis te helpen verspreiden."

Heimwee heeft ze nog niet. "Dat komt misschien als straks het weer slechter wordt."

'Als ik zeker ben van een baan, ga ik beslist terug'

Rachel Morón (17) gaat fotografie studeren aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht

Haar eerste indruk van Nederland was zeer positief. Iedereen was aardig en behulpzaam, ook totaal onbekende mensen. Haar tweede indruk? Ze heeft net haar moeder uitgezwaaid die naar Curaçao terugvliegt. "Nu voel ik me eenzaam. Maar dat komt wel goed."

Rachel gaat de fotografierichting doen aan de Utrechtse Hogeschool voor de Kunsten. Ooit begon ze met een vriend een fotobedrijfje. Gewoon omdat ze het leuk vonden. Maar ze merkte dat steeds meer mensen hun foto's wilden hebben en dus besloot ze daarin verder te gaan. Rachel reisde met haar moeder naar Nederland, waar ze allebei de kamer afkeurden die Rachels broer Adam, student in Delft, had gevonden. "Hij had niet naar het vrouwelijke aspect van een kamer

gekeken. Via mijn zus vond ik gelukkig een nieuwe kamer."

De eerste dag van de introductie vond Rachel niks. De groep waarin ze was terechtgekomen, beviel haar niet. "Maar als je dan gaat praten, merk je dat je toch veel gemeen hebt en de tweede dag was wél erg gezellig."

Of ze na haar studie terugkeert naar Curaçao? "Daar ben ik niet helemaal zeker van. Ik wil dolgraag, maar er zijn al zoveel fotografen op het eiland, dus de competitie is groot. Als ik zeker ben van een baan, ga ik beslist terug. Niet alleen omdat ik er ben geboren en opgegroeid. Ook omdat ik dan met mijn foto's de goede kanten van Curaçao kan belichten. Er wordt in Nederland zo negatief over ons eiland gedacht."

Curaçaoënaars die in Nederland studeerden

- **Ivar Asjes**, minister-president van Curaçao, studeerde economie aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam.
- **Frank Martinus Arion**, schrijver van de roman 'Dubbelspel', studeerde Nederlandse Taal en Letterkunde aan de Universiteit Leiden.
- **Randal Corsen** studeerde bouwkunde in Eindhoven voor hij overstapte naar het conservatorium in

Tilburg, waar hij cum laude afstudeerde als pianist. Hij componeerde de muziek van de Papiamentstalige opera 'Katibu di Shon' (met de mezzosopraan **Tania Kross**, ook uit Curaçao, die aan het Utrechts Conservatorium studeerde).

- **Bob Pinedo**, oncoloog en voormalig hoogleraar oncologie aan het VU Medisch Centrum, studeerde geneeskunde aan de Universiteit Leiden.